

BRANCHENIEUWS	38
BERT LIEVERSE	42
SLIMME GEVELDETAILS IN ZWIJNDRECHT	44
EEN BLUE PLANET VAN KINGSPAN ENERGIPANELS	48
DE GEVEL ALS VISITEKAARTJE	52
BRANDWEERKAZERNE DROOMT VAN KASSENBOUW	54
JURIDISCHE COLUMN	57
KOMO® ATTEST MET BRANDWERENDE EIGENSCHAPPEN METALEN GEVELELEMENTEN	58

BRS GROEP NIEUWE STIJL

De BRS groep heeft een geheel nieuwe look gekregen met een nieuw beeldmerk en een nieuwe huisstijl. De divisienamen zijn ook veranderd. Ze waren niet langer dekkend voor de diverse werkterreinen. De nieuwe namen zijn BRS

Building Systems BV, BRS Traffic Systems BV en BRS Deck Systems BV. BRS Building Systems (voorheen BRS Staalwerken), is vooral bekend van de structurele dak- en wandbeglazing, koudgebogen glasconstructies en architectonische staalconstructies.

Onder deze divisie vallen de handels- en merknamen Structural Glazing (lid van de VMRG) en Freeformglass®. Nieuw is de naam Steel Solutions waaronder alle staalconstructie projecten worden geschaard.

Nieuw:

SKY-FRAME, ZO MOOI (OM)DAT JE HET NIET ZIET

VMRG-leden Aluverre (Hardinxveld-Giessen-dam) en MHB (Herveld) zetten een nieuw product in de markt. Eindelijk een schuifpui-systeem zonder kozijnen of brede stijlen die het panorama verstoren. Sky-Frame geeft u maximale doorkijk van vloer tot plafond en van muur tot muur. Het daarin verzonken frame met rails is behalve esthetisch ook zeer praktisch vanwege het ontbreken van drempels. Het enige wat u van Sky-Frame ziet, is de verticale 20 mm smalle overlap van twee schuifelementen. Sky-Frame combineert enorme glasoppervlakten met zeer brede openingen. De schuifelementen zijn onbeperkt aan elkaar te koppelen. Voor het eenvoudig openen en sluiten zorgen licht bedienbare meerpuntsluitingen met inbraakveilige ventilatiestand. Zo onzichtbaar als

Sky-Frame zichzelf maakt, zo concreet zijn de hoge veiligheidseisen waaraan dit kwaliteitsproduct voldoet. Ook de isolatiewaarden van zowel het frame als de 30 mm dikke, dubbele beglaasde elementen zijn aangenaam gunstig.

Sky-Frame schuifpui met een zeer slanke verticale overlap van 20 mm smal

KATERN

HOEFNAGELS ONTVANGT PREDICAAT HOFLEVERANCIER

De Hoefnagels Groep (Tilburg) bestaat dit jaar 125 jaar. Tijdens het jubileumfeest (afgelopen 6 maart) overhandigde de Tilburgse burgemeester Vreeman aan de Hoefnagels Groep het predicaat Hofleverancier. Met dit predicaat verwierf Hoefnagels het recht tot het voeren van het Koninklijk wapen met de toevoeging 'Bij Koninklijke Beschikking'. Het predicaat wordt beschouwd als een keurmerk voor hoge kwaliteit en van betrouwbaar partnerschap. Hoefnagels heeft zich ontwikkeld van Stoomrolluikenfabriek in 1884 tot het huidige moderne productiebedrijf met de twee werkmaatschappijen Brand- en Bedrijfsdeuren en Aluminium Gevels. Deze laatste werkmaatschappij is lid van de VMRG en daarmee in het bezit van het VMRG-Keurmerk.

Rollocate Group scoort!

NATIONALE RENOVATIEPRIJS 2009

In zowel de categorie woningbouw als utiliteitsbouw zijn twee door Gorter (onderdeel van de Rollocate Group) uitgevoerde projecten verkozen tot winnaar van de Nationale Renovatieprijs 2009. Winnaars waren de projecten St Jobsveem (Rotterdam) en Las Palmas, (Rotterdam). Met tevens een nominatie voor de renovatie van De Bakens (Zwijndrecht), een Rollocate-project, bewijst de Rollocate Group zonder meer een specialist te zijn in renovatieprojecten.

GORTER - ST JOBSVEEM, ROTTERDAM

Het voormalige pakhuis Jobsveem in het Lloydkwartier werd winnaar in de categorie woningbouw. Achter de 125 meter lange gevel zijn 109 appartementen gecreëerd zonder het unieke pakhuis karakter te verliezen. De oorspronkelijke draagconstructie met gietijzeren kolommen is behouden gebleven. Zeer bijzonder zijn de zeven meter brede stalen puien, die zwevend voor de gevels van de penthouses schuiven.

GORTER - LAS PALMAS, ROTTERDAM

De renovatie van Las Palmas werd winnaar in de categorie utiliteitsbouw. Ook hier kreeg een Rotterdams pakhuis een tweede leven met behoud van het karakter van het oorspronkelijk ontwerp. Hoewel de gevel voor de renovatie een afgetakelde indruk maakte, verkeerde het gebouw in een relatief goede bouwtechnisch staat. De oorspronkelijke ongeïsoleerde gevel; (enkel glas met stopverf in de sponningen gezet) is gehandhaafd en op innovatieve wijze is er binnenbeglazing direct in de bestaande betonkozijnen geplaatst. Door de variabele diepte van het taps toelopende gebouw was het noodzakelijk om ruim 500 verschillende binnenpuien uit te tekenen. De buitengevel bestaat uit circa 80 verschillende gevelelementen.

ROLLOCATE ZUID - DE BAKENS, ZWIJNDRECHT

Twee grijzige flats zijn omgetoverd in levendige, hoogwaardige woongebouwen voor senioren. De locatie kreeg er een groot aantal koopappartementen bij en een compleet zorg-, sport- en welzijnscentrum met een breed scala aan faciliteiten. De twee grote flats ondergingen een metamorfose met ieder één bijgebouwde 70

meter hoge toren (elke toren heeft 41 woningen) en bovenop het 40 meter hoge dak van de langgerekte flats in totaal 56 nieuwe appartementen en penthouses. De galerijen en balkons van de bestaande flats werden vergroot en vernieuwd middels een nieuwe, representatieve voorzetgevel.

ALUMINIUM IN RENOVATIE AWARD

Elke twee jaar schrijft de EAA (Europese Aluminium Associatie) een award-competitie uit, die zich richt op renovatieprojecten waarbij zinvol gebruik is gemaakt van aluminium. De competitie verloopt via nationale voorrondes, gevolgd door een Europese finale. De VMRG verzorgt dit jaar, in samenwerking met het Aluminiumcentrum, de voorronde in de Benelux (Nederland en België).

PRIJZEN

Er worden twee awards toegekend, in de categorieën woningbouw en bedrijfsgebouwen. Daarnaast zijn er drie extra prijzen te winnen voor gevels en daken, deuren en ramen en speciaal thema dit jaar: energy efficiency. Al deze prijswinnaars zijn automatisch genomineerd voor de Europese finale.

MEEDOEN?

Architecten, huiseigenaren, bouwcorporaties, projectontwikkelaars, fabrikanten van aluminium gevelelementen kunnen renovatieprojecten indienen, waarbij het materiaal aluminium zinvol is toegepast. Deadline voor inschrijving is 1 juli 2009. Meer informatie en inschrijfformulieren? Website www.aluminium-award.eu/2009/competitions/benelux/enter of neem contact op met de VMRG.

RECORD AUTOMATISCHE DEUREN OPENT OPLEIDINGSCENTRUM

Met een druk op de knop van één van de toegangsooplossingen opende wethouder De Boer van de gemeente Oosterhout (NB) afgelopen 27 maart het opleidingscentrum van Record Automatische Deuren B.V. (Oosterhout). De opening was mede door de spectaculaire licht- en geluidshow en de aanwezigheid van veel relaties een groot succes. Met het nieuwe opleidingscentrum biedt Record de relaties de mogelijkheid om trainingen en seminars te volgen. Zo worden er op maat gemaakte technische trainingen georganiseerd voor medewerkers van Technische Diensten. Ook seminars en informele bijeenkomsten over bijvoorbeeld brandveiligheid, rookwerendheid, vlucht- en reddingswegen, energie- en kostenbesparende toegangsooplossingen in de praktijk, toegankelijkheid behoren tot de mogelijkheden. Daarnaast wordt het opleidingscentrum tevens ingezet voor de opleiding van (nieuwe) medewerkers.

GEVELBOUW PRESTATIEBOEK 2009

Tijdens het congres 'The Future Envelope 3' (14 mei) op de TU Delft, is het Gevelbouw Prestatieboek 2009 gepresenteerd. Alweer de tweede editie van het VMRG Prestatieboek met dit keer de prestaties van VMRG-leden en VMRG-partners gedurende het jaar 2008. Het Gevelbouw Prestatieboek 2009 is nog mooier en nog dikker dan de vorige editie en weer gesto-

ken in de herkenbare omslag. Behalve een terugblik op maar liefst 83 prachtige projecten uit het afgelopen productiejaar, kijkt het boek ook vooruit: op vier uitklappagina's geven architecten hun visie op de 'Gevel van de Toekomst'. Het Gevelbouw Prestatieboek 2009 wordt verzonden naar 3000 architecten, 400 woningcorporaties en 200 professionele opdrachtgevers. Heeft u

geen exemplaar ontvangen en heeft u interesse? U kunt het boek kosteloos bestellen bij de VMRG. Zie www.vmr.nl of stuur een e-mail naar info@vmrg.nl.

ORGADATA VESTIGT ZICH IN NEDERLAND

Orgadata is nu ook met een vestiging in Nederland vertegenwoordigd en bedient hiermee alle klanten en geïnteresseerden binnen de Benelux direct ter plaatse.

Laat u niet de kans ontgaan de bedrijfsprocessen in uw onderneming met de software LogiKal® te optimaliseren. Exact op de behoefte van de aluminium en stalen gevelbouw afgestemd, biedt LogiKal® alles wat u als verwerker nodig heeft voor het construeren en calculeren van uw project.

Voor meer informatie: www.orgadata.nl

A CLICK AHEAD

www.orgadata.nl

‘THE LIVING FACADE’ IN DE TWEEDE VERSNELLING

VERLEDEN JAAR PRESENTEERDE BERT LIEVERSE ALS VMRG-DIRECTEUR EN SECRETARIS-GENERAAL VAN DE FAECF (EUROPESE ORGANISATIE VOOR GEVELBOUWERS) HET INNOVATIEVE CONCEPT THE LIVING FACADE. MET THE LIVING FACADE RIEP LIEVERSE DE GEVEL UIT TOT HOOFDTHEMA VAN DE VERNIEUWENDE BOUWSECTOR. ALLEEN EEN LEVENDE GEVEL KAN HET GEBRUIKSCOMFORT VAN GEBOUWEN VERGROTEN. BOVENDIEN ZET DIT INNOVATIEVE CONCEPT DE GEVEL CENTRAAL BIJ HET VERBETEREN VAN DE MILIEUPRESTATIES VAN GEBOUWEN. OP HET DERDE JAARCONGRES VAN THE FUTURE ENVELOPE (MEI 2009) BESPRAK LIEVERSE DE AFGELOPEN JAAR GEBOEKTE VOORUITGANG. HOE WERKT DE GEVELSECTOR AAN DE REALISATIE VAN THE LIVING FACADE-CONCEPT? EEN INTERVIEW.

Control Media: **KREEG U AFGELOPEN JAAR VEEL REACTIES OP UW CONCEPT THE LIVING FACADE?**

Bert Lieverse: Het concept sloeg direct aan. Vele mensen uit verschillende disciplines reageerden positief. Van architecten en adviesinstellingen tot toeleveranciers. Ook klanten en gebruikers waren er voor in.

Eén reactie was wat afwijkend. Iemand merkte op dat hij het

concept maar vaag vond. Dat mijn verhaal niet af was. Dat The Living Facade nog volop open einden kende en zeker niet aansloot bij de leefwereld van de bouwsector. Dat vond ik juist een compliment, want dit was precies mijn bedoeling. The Living Facade draait nu juist om het scheppen van een ruim, uitdagend en niet-beperkend perspectief. Dat zo'n concept de bouwsector nog niet past, beschouw ik gewoon als een aansporing. De vastgeroeste tradities binnen het bouwen bieden altijd weerstand tegen veranderingen. Maar die vaste gewoontes binnen de bouwsector zijn hard aan vervanging toe. Mensen als Jos Lichtenberg bijvoorbeeld tonen dat keer op keer aan met het concept Slimbouwen®. De implementatie van The Living Facade kan daarom alleen slagen, als die hand in hand gaat met organisatorische veranderingen binnen de bouwbranche.

Control Media: **WAT VOOR BEDRIJFSMATIGE CONTEXT ZIET U VOOR HET CONCEPT THE LIVING FACADE?**

Bert Lieverse: Wij van de FAECF en de VMRG pone-

ren The Living Facade als dé visie voor de internationale gevelbranche. Elk goed geleid bedrijf werkt vanuit een degelijk gedefinieerde visie. Hoe benader je als bedrijf je markt? Welke rol zie je als bedrijf voor je product? The Living Facade richt zich op de directe toekomst en baseert zich op de essentiële rol die gevels nu al spelen. De gevelsector biedt met de gevelsystemen die ze ontwikkeld hebben gezondheid, milieuwinst en comfort aan de gebruikers van gebouwen. De gevelsector daagt uit en zoekt voortdurend de grenzen van de technologie op. Wij scheppen als gevelbranche een creatief klimaat waarin esthetica samengaat met topfunctionaliteit en verantwoordelijkheid. Onze collectieve en individuele expertise staat niet stil maar groeit.

Control Media: **MOET DE BRANCHE NIET WENNEN AAN HET THE LIVING FACADE-CONCEPT?**

Bert Lieverse: We laten de gevelsector wennen aan The Living Facade via de weg van de onderlinge kennisoverdracht. Goede voorbeelden hiervan zijn het werk van het Kenniscentrum Gevelbouw en de samenwerking van de VMRG met de Technische

Universiteit Delft bij de opleiding tot International Facademaster. Ook via R&D initiatieven ondersteunt de VMRG de ontwikkeling van de gevelsector. Een collectief programma van TU Delft, TU Eindhoven, University of Detmold en Polytechnico Milan is opgesteld met ondersteuning van de verschillende nationale gevelbouworganisaties. Er loopt een research-programma naar de adaptieve gevel binnen het Energiecentrum Nederland. Ook daaraan draagt VMRG bij. Met partners uit de installatiesector werken we aan de ontwikkeling van het meest complexe gebouwonderdeel namelijk de gevel/klimaat/energie-installatie. Wij willen de gecombineerde gevel- en installatiebedrijven dan ook een onafhankelijke positie in het bouwproces geven. Zeker ook om de meerwaarde voor opdrachtgevers duidelijk te maken. Zo'n innovatieve gevel/installatie zal natuurlijk op de meest efficiënte en industriële wijze vervaardigd moeten worden. Daarbij gaat de gevelsector lifetime-servicecontracten niet uit de weg. Niet alleen wil de gevelsector zo het functioneren van de geleverde gevel blijvend waarborgen, maar tevens telkens de nieuwste technische ontwikkelingen aanbrengen. Bijvoorbeeld nieuwe versies van regelsoftware. Bovendien wil de gevelsector meer zichtbaar zijn en los van lopende bouwprojecten en beperkende contractrelaties communiceren met klant en eindgebruiker.

Control Media: EEN ANDERE EN BETERE RELATIE MET DE KLANT SPEELT EEN BELANGRIJKE ROL IN UW VERHAAL

Bert Lieverse: Ieder zich zelf respecterend bedrijf plaatst de klant centraal. Want elk goed bedrijf ziet de klant als bron en doel. Maar dan de bouw. Een bouwbedrijf maakt van elke klant al snel een partner-in-de-problemen. Naarmate het gevraagde bouwwerk daadwerkelijk groeit, nemen de zorgen voor de klant dan wel af, dan wel toe. Welke keuze biedt je de klant dan? Ieder goed bedrijf wil de werkelijke koopmotieven van de klant achterhalen en tracht de echte vraag-achter-de-vraag te begrijpen. Maar het reguliere bouwproces ziet de eigenlijke eindklant bijna niet. Merendeels blijft de eindgebruiker zelfs onbekend. Wij als gevelsector

leveren bijvoorbeeld onze gevels meestal aan aanbieders van gebouwen of aan tussenschakels. Toch heerst de overtuiging dat de bouwmarkt van een aanbieder- naar een vragersmarkt gaat en moet. Maar dat is moeilijk voor de bouwsector, die voor een andere benadering van de klant geen passende organisatievorm bezit. Daarom zal de gevelsector zelf haar marketing moeten voeren en zelf moeten achterhalen en begrijpen wat The Living Facade betekent voor de eindgebruiker. Kernbegrippen zijn dan: comfort, hoogwaardige productiviteitsbevorderende werkomgeving, energieregulering en energiebesparing.

Control Media: MAAR LOOP JE DAN NIET AAN HET HANDJE VAN DE KLANT?

Bert Lieverse: Het centraal plaatsen van de klant betekent niet alleen doen wat de klant belangrijk vindt. Het gaat uiteindelijk om het leveren van meerwaarde. Niet om een optelsom van kosten, wat in de reguliere bouw gebruikelijk is, maar om het formuleren van de waarde die de klant gedurende de lifetime van het gebouw realiseert. Dit lifetime-denken houdt ook goede after sales in. Meedenken met de klant over exploitatie en onderhoud. Wanneer de gevelsector zich zo profileert aan de vraag- en gebruikerszijde dan wordt de positie van de gevel/installatiebranche sterk en noodzakelijk. Binnen de één-op-één relatie met de klant valt dan alle verantwoordelijkheid over het leveren en installeren van de gecombineerde gevel/installatie. Dan ontstaat een succesvol en innovatief driemanschap van ontwerper, technische installateur en gevelsector, die gezamenlijk verantwoordelijkheid neemt voor de meest essentiële gebouwfuncties.

Control Media: DUS DE GEVELSECTOR KRIJGT EEN ONAFHANKELIJKE POSITIE VAN DE REST VAN DE BOUW?

Bert Lieverse: Soms vraag ik mezelf af of het goed is voor de gevelsector om bij de bouw te horen. Misschien zou de gevelbranche zich beter tot de installatiesector kunnen rekenen. Het achtervoegsel -bouw in gevelbouw doet de gevelbouw-

sector vaak meer kwaad dan goed. En met bouw doel ik op het proces van het bouwen zelf. Eigenlijk duurt dat bouwproces maar een fractie van de levensduur van een gebouw, maar als proces verdient het nog steeds geen schoonheidsprijs. Neem de faalkosten. Duik maar eens in de archieven. Er wordt al 30 jaar over faalkosten gepraat zonder één enkel resultaat. Misschien is een grote schoonmaak waartoe de economische crisis de bouw waarschijnlijk dwingt, gewoon noodzakelijk. Nog niet eens zozeer vanwege de hoge kosten van de inefficiënties, maar om de vanzelfsprekendheid en de gelatenheid waarmee de bouw het falen accepteert.

Control Media: ESSENTIEEL IS EEN DOORGAANDE INNOVATIE VAN DE GEVELSECTOR?

Bert Lieverse: Innovatie lijkt misschien iets nieuws gezien alle maatschappelijke aandacht ervoor. Echter succesvol ondernemen was altijd al innovatief ondernemen. Zonder innovatie en creativiteit kan geen enkel bedrijf bestaan of de positie in de markt handhaven. Elke bedrijfsleiding moet zorgen voor een innovatief klimaat en zich telkens afvragen: Kunnen wij ons product succesvol verkopen aan de klanten? Kunnen wij het maken? Kunnen we eraan verdienen? Is het een innovatie? Leveren we ermee een bijdrage aan onze samenleving? Het draait om het voortdurend voortbrengen van concepten en ideeën. De gevelsector koestert een dergelijk klimaat. Vandaar dat de VMRG met 40 bedrijven samenwerkt in diverse innovatieprogramma's, daarbij geholpen door het ministerie van EZ. Vandaar dat de VMRG kennisdistributie realiseert en creativiteitssessies organiseert. De komende tijd houden we weer een nieuwe ronde met architecten/ontwerpers, installatiebedrijven, gevelbedrijven, toeleveranciers, adviseurs en klanten. Een bont en breed gezelschap dat het nieuwe profiel van onze industriële sector zal bepalen en het bouwen zal veranderen. In het nieuwe GevelBouw Presentatieboek 2009 laat de VMRG al de fraaiste staaltjes van onze gevel/installatie-industrie zien. Daar kondigt de toekomst van de gevelbouw zich al aan.

Project

TEKST: Martijn van den
Bouwhuijsen

BEELD: www.voog.nl

SLIMME GEVELDETAILS

ZWIJNDRECHT IS EEN NIEUW GEMEENTEHUIS RIJKER. GEVELBOUWER VORSSELMANS (LOENHOUT, BELGIË) BEREKENDE, TEKENE, PREFABRICEEERDE EN MONTEERDE DE ALUMINIUM RAAMPARTIJEN. EGM ARCHITECTEN TEKENE HET MODERNISTISCHE GEBOUW DAT CONTRASTEERT MET HET NAASTGELEGEN RAADHUIS UIT 1933.

IN ZWIJNDRECHT

Het vroegere gemeentehuis van Zwijndrecht stamt uit 1933 en herbergt tegenwoordig de trouwzaal en werkkamers voor burgemeester en wethouders. Het monumentale Rijksmonument staat naast het huidige gemeentehuis, dat in 2008 is gerealiseerd. De modernistische nieuwbouw herbergt veel openbare functies, waaronder de raadszaal, een centrale publiekshal, de gemeentelijke

diensten en een grand café. Onder de nieuwbouw ligt tevens een parkeergarage met 90 parkeerplaatsen. Nieuwbouw en oudbouw zijn via een loopbrug op de eerste verdieping verbonden. Samen met een nieuw politiebureau vormt dit drietal gebouwen het lokale bestuurlijke knooppunt. Ook het raadhuisplein onderging een metamorfose met de toevoeging van een forse waterpartij en elegante klokkentoren.

*Nieuwe gemeentehuis heeft lengte-as
in dezelfde richting als de oudbouw*

AFWISSELEND SPEL VAN LICHT -EN SCHADUW

Het moderne en hoekige nieuwe gemeentehuis kent een langwerpige plattegrond en bestaat uit drie bouwlagen. Nabij de ingang is het gebouw een en al transparantie. Aan de achterzijde heeft de nieuwbouw een meer gesloten karakter door de toepassing van donkere gevelstenen. Betonnen gevelbanden benadrukken de hoofdcontouren van het gebouw. Daartussen wisselen grote glasoppervlakken zich af met vlakken natuursteen. Dankzij de openheid van de entree, de publiekshal en het grand café kunnen aanwezigen zich eenvoudig oriënteren. Vanuit de publiekshal is er zicht op de vergaderen en overlegruimtes die in de vides lijken te hangen. Via een lichtstraat op het dak dringt zonlicht diep in het gebouw door. Hierdoor ontstaat vooral bij helder weer, een afwisselend spel van licht en schaduw.

BEHAAGLIJK BINNENKLIMAAT

Om een prettig binnenklimaat te realiseren zijn een aantal acties ondernomen. Zo is er in de vliesgevels gebruikgemaakt van zonwerend glas. Er is beweegbare buitenzonwering die bestaat uit een groot aantal aluminium stijlen voor de glasgevels, die oranje rolgordijnen geleiden. De aluminium stijlen volgen het ritme van de gesloten natuursteenpenanten van de hoogste bouwlaag. Het gebouw wordt daarnaast op een behaaglijke temperatuur gehouden met betonkernactivering. Daarbij wordt ondergronds opgeslagen water gebruikt, dat het gebouw verwarmt in de winter en koelt in de zomer. De integratie van

Gevels hebben aan de achterzijde veel meer natuurstenen penanten. Als privacy bescherming van de woningen?

People and Facts

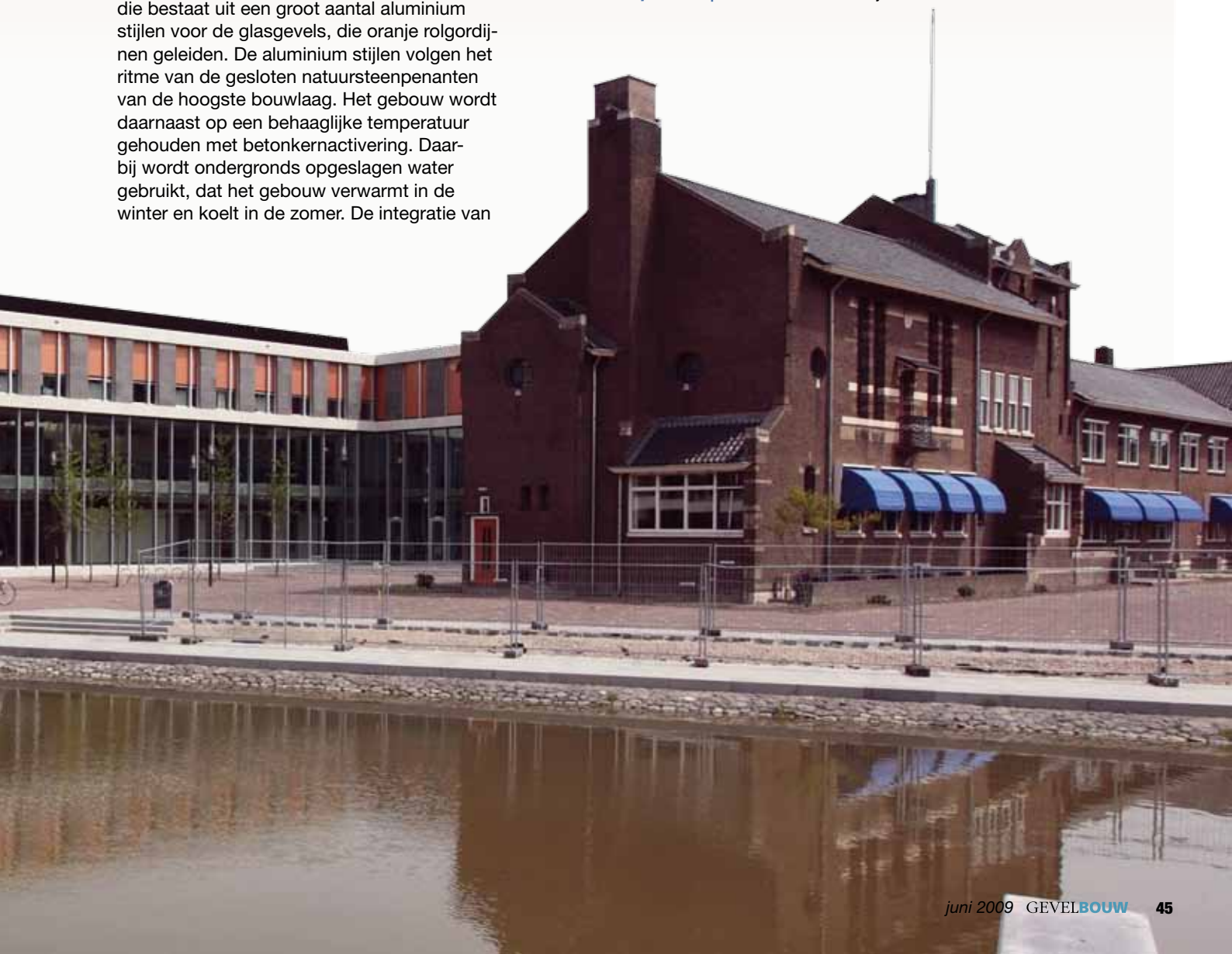
Opdrachtgever | Gemeente Zwijndrecht

Ontwerp | EGM Architecten, Dordrecht

Hoofdaannemer | Vorm Bouw bv, Papendrecht

Gevelbouwer | Vorsselmans, Loenhout (België)

Bouwperiode | Tweede helft 2006 - juni 2008

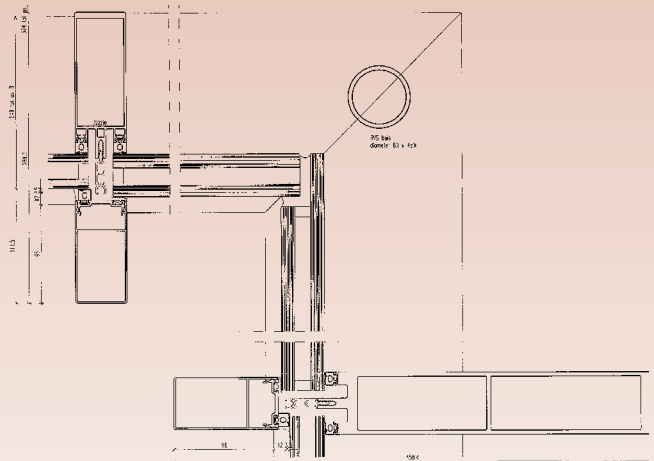
Project

TEKST: Martijn van den
Bouwhuijsen

BEELD: www.voog.nl

Door vide van de publiekshal loopt forse betonbrug. De ijle aluminium vliesgevels steunen ertegen af middels horizontale buizen. In de hoek sluiten de raampartijen zonder tussenstijl op elkaar aan. Een RVS hoekbuis draagt het gewicht van de extra zware ruiten hier

Horizontale doorsnede van hoekoplossing

installaties in de vloerconstructie heeft geleid tot een forse totale dikte van 600 mm van onderkant plafond tot bovenkant vloer.

SLIMME GEVELDETAILS

Het Vlaamse bedrijf Vosselmans berekende, tekende, prefabriceerde onder andere de vliesgevel. Om de doorzichtigheid te waarborgen zijn in samenwerking met de architect een aantal verrassende details bedacht. Zo hebben de aluminium kozijnregels van de publiekshal een zwarte kleur. De gevelstijlen overspannen in één keer van de begane grondvloer tot aan de onderzijde van de tweede verdiepingvloer. De architect wilde hier geen verzwaarde profielen in de gevel toepassen. Daarom worden de dunne aluminium kozijnprofielen met 16 mm dikke RVS-staven zijdelings afgesteund tegen de betonconstructie van een loopbrug die in de vide hangt en de lengteas van de nieuwbouw volgt. Een ander bijzonder detail bevindt zich in de schil van het grand café. Ook daar overspannen de aluminium gevelkolommen een hoogte van zeven meter. Omdat de gevel daar niet halverwege zijdelings afgesteund kon worden, is gekozen voor een zwaardere aluminium stijl van 60 bij 305 mm. Bij de rechte hoek, waar de gevel van het grand café overgaat in de gevel van de publiekshal, is de hoekstijl weggelaten. De aluminium regels worden hier uitgevoerd met een strakke hoekverbinding. Vanwege de structurele voeg op de hoek dienden hier zware ruiten te worden toegepast. Het glasgewicht wordt overgedragen naar de vloer door tussen de regels een RVS-buis te plaatsen met een diameter van 60 mm bij een wanddikte van 4 mm. De gevelopbouw van de loopbrug tussen het huidige gemeentehuis en het monument

is ook het vermelden waard. Stalen kokers fungeren in combinatie met de betonvloer als draagconstructie. Tegen de kokers zijn aluminium profielen bevestigd met daartussen de dubbele beglazing. In het detail waar gevel en dak elkaar ontmoeten, zijn dit keer de regels weggelaten. Allemaal slimme oplossingen die het gebouw transparant maken en houden: een toegankelijk 'monument' voor de toekomst.

*Van de nieuwbouw naar de
oudbouw loopt een brug*

Beheers de zon met zonwering van RENSON!

FIXSCREEN®; dé eerste verticale zonwering die windvast is én insecten buiten houdt.
Tot 18 m² in 1 stuk!

SCREENVENT® Mistral 3 in 1; ventilatie, zonwering en muggengaas

SCREENVENT®; combinatie van ventilatie en zonwering

MINISCREEN®; compacte verticale zonwering voor binnen of buiten

SUNCLIPS®; structurele zonwering met vaste C-vormige lamellen

ICARUS®; structurele zonwering met vaste of beweegbare vleugellamellen

voorgemonteerde & afneembare raamcassettes met **ICARUS®** of **SUNCLIPS®** lamellen

LOGGIA®; een extern schuifpaneel met een onopvallend kader

RENSON: een organisatie met Europese dimensies!

RENSON, met hoofdzetel in Waregem (België), is in Europa trendsetter op het vlak van natuurlijke ventilatie en zonwering. Vanuit een ervaring die teruggaat tot 1909, ontwikkelt RENSON concepten en producten die een gezonde en comfortabele woon-, werk- en leefomgeving nastreven.

Het bedrijf steunt op een uitgebreide verkoop- en marketing-afdeling en een hypermoderne en milieuvriendelijke productie. De Research & Development-afdeling vertaalt in samenwerking met Europese onderzoeksinstituten de laatste trends in producten. Daardoor zijn de producten van RENSON de norm.

RENSON: dé oplossing voor een goed warmtebeheer!

RENSON biedt diverse oplossingen op het vlak van buitenzonwering. Met de structurele aluminium zonweringsystemen ICARUS®, SUNCLIPS® en LOGGIA® en de doekzonweringen FIXSCREEN® en SCREENVENT® biedt RENSON immers een compleet programma voor de particuliere woningbouw, voor winkels en horecazaken alsook voor projecten, zoals hospitalen, rusthuizen, kantoren, scholen,

RENSON N.V.

IZ 2 Vijverdam • Maalbeekstraat 10 • 8790 Waregem • België
Tel. +32 (0)56 62 71 11 • Fax +32 (0)56 60 28 51

RENSON Sunprotection Screens

IZ 1 Flanders Field • Kalkhoevestraat 45 • 8790 Waregem • België

Tel. +32 (0)56 62 65 00 • Fax +32 (0)56 62 65 09

johan.debaere@renson.be • www.renson.eu

Meer informatie: fax gewoon even deze antwoordstrook naar +32 56 60 28 51 of stuur een mail naar johan.debaere@renson.be

Firma:

Contact:

Adres:

Plaats:

Tel.:

Fax:

E-mail:

Web:

Project

TEKST: Sjoerd Meuleman
BEELD: Gazeley and
Central Photography

EEN BLUE PLANET VAN KINGSPAN ENERGIPANELS

GEVEL- EN DAKPANELENLEVERANCIER KINGSPAN (DODEWAARD) KAN EEN MOOI SUCCES OP HET CONTO BIJSCHRIJVEN. MEDE DOOR EEN GEVEL EN DAK VAN KINGSPAN DAK- EN GEVELPANELEN BEHAALDE HET BLUE PLANET CHATTERLEY VALLEY-GEBOUW IN HET ENGELSE NEWCASTLE-UNDER-LYME DE BREEAM OUTSTANDING RATING. ALS EERSTE BEDRIJFSGEBOUW IN ZIJN SOORT.

Alle gevelbekleding van de bedrijfsloods viel onder de verantwoordelijkheid van Kingspan. De EnergiPanelen zijn de verticaal geprofileerde panelen met de donkergroene kleur

'Het BREEAM-label geeft een soort totaalwaardering voor de duurzaamheid van een bedrijfspand', legt Managing Director van Kingspan Nederland Frank Donkers uit. Dit keurmerk weegt niet alleen energiezuigheids- of milieuaspecten mee, maar ook bijvoorbeeld de hygiene of het voorkomen van legionellabesmetting. Volgens Don-

kers is de BREEAM Outstanding Rating het hoogst haalbare: 'Het BREEAM-label betreft bij het oordeel alle facetten die bij duurzaamheid een rol spelen. Ook bijvoorbeeld de bereikbaarheid van het gebouw beïnvloedt de hoogte van de waardering. Is er op de locatie openbaar vervoer aanwezig, of ben je als werknemer aangevoerd op het gebruik van de auto? Het BREEAM-label geeft een optelsom van al die zaken die bijdragen aan een schonere, zuiniger- en uiteindelijk beter gebouw.'

De ontwerpers van Gazeley zetten de kantoren los van de loods

WARMTRANSPORT DOOR ENERGIPANELS

Het meer dan 3 ha grote Blue Planet Chatterley Valley-bedrijfspan van Gazeley Ltd in Newcastle-under-Lyme (Staffordshire, Engeland) heeft vooral een logistieke functie. Het van huis uit Britse Gazeley is dan ook een logistieke dienstverlener, die sinds 1987 is uitgegroeid tot een ontwikkelaar van logistieke complexen over de hele wereld. Gazeley bouwt voor eigen rekening of voor derden. Het bedrijf levert onder meer logistieke diensten aan internationaal bekende bedrijven als DHL, Carrefour en Volkswagen. Blue Planet Chatterley Valley in Newcastle-under-Lyme beslaat een groot oppervlak en heeft een enigszins futuristische verschijningsvorm. Daarbij is er sprake van een duidelijke scheiding tussen bedrijfshal en aanpalend kantoor. De gevels van het kantoorgedeelte vielen buiten de opdracht van Kingspan. Gazeley koos voor het kantoor voor een houten bekleding op een

People and Facts

Opdracht | Gazeley Ltd, Milton Keynes (UK)

Bouwprogramma | Bedrijfshal voor logistieke dienstverlening (BVO 35.500 m²)

Ontwerp | Gazeley Ltd, Milton Keynes (UK)

Hoofdaannemer | FK Roofing Services Ltd (Manchester, Engeland)

houten achterconstructie. De enorme bedrijfshal is echter het belangrijkste deel van het complex. En de beplating van die kolossale hal bestaat uitsluitend uit Kingspan panelen. Vier types uit het productengamma van het van oorsprong Ierse Kingspan zijn voor de gevelbekleding gebruikt. Het meest bijzondere en innovatieve type wandpanelen bevindt zich aan de zongerichte zijde. Hier is het zogeheten Kingspan EnergiPanel toegepast.

25 % ENERGIEBESPARING

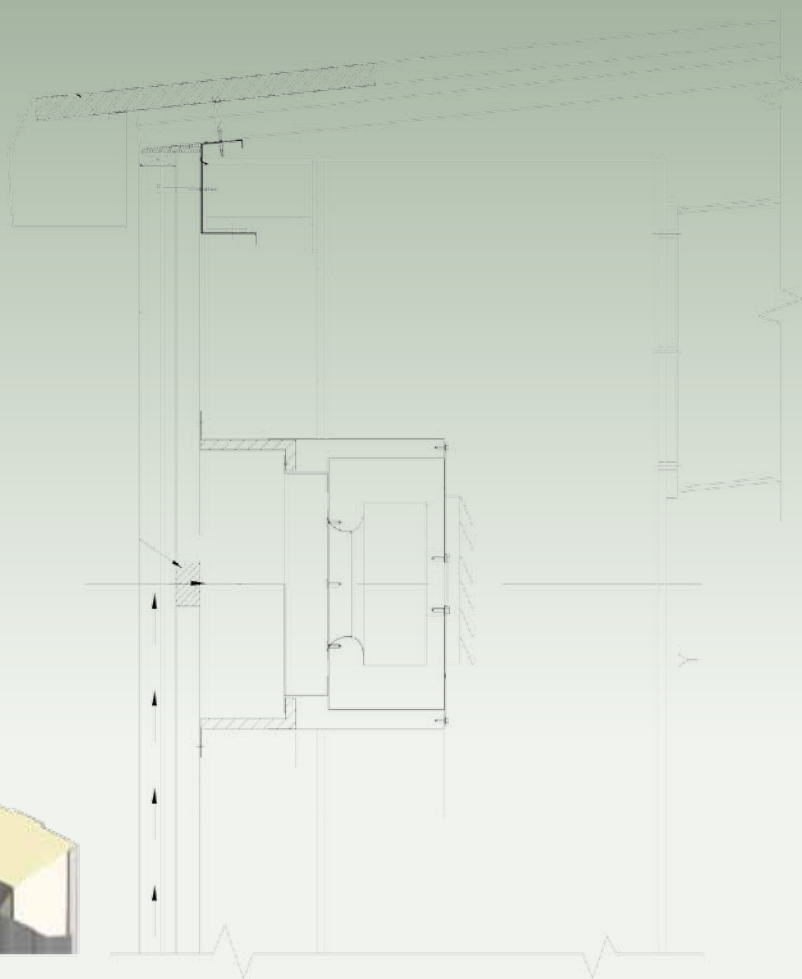
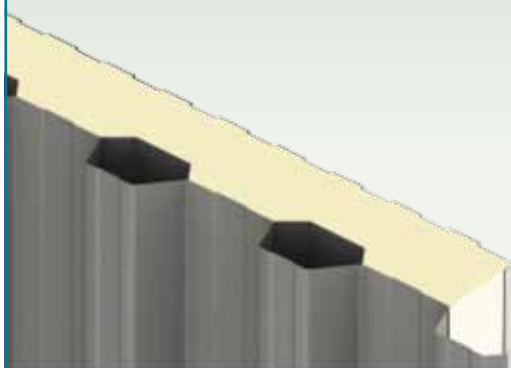
Donkers: 'Het bijzondere van dit Kingspan EnergiPanel zit hem in de warmtetransporterende eigenschappen. De binnenzijde van de gepro-

fileerde buitenste staalplaat van het sandwichpaneel vormt samen met de geprofileerde PIR-schuimisolatie verticaal gerichte microkanalen. De lucht in de microkanalen neemt zonwarmte op. Boven is er aan de binnenzijde van de gevel een horizontaal verzamelkanaal aangebracht waarop de microkanalen aantakken. Een ventilator blaast de warme lucht vanuit het EnergiPanel-systeem de bedrijfshal in.' Een thermostaat reguleert een nauwkeurige werking van de ventilator en daarmee het luchttransport. De gebruiker bepaalt dus zelf de keuze om de warmte binnen te laten of niet. Volgens Donkers levert toepassing van het EnergiPanel-systeem een

Project

TEKST: Sjoerd Meuleman

BEELD: Gazeley and
Central Photography

*Principe werking EnergiPanel; De
temperatuur van de getranspor-
teerde lucht loopt op tot 80 °C*

aanzienlijke energiebesparing op. 'Testen in Ierland wezen uit dat de panelen bijna 25 procent op de verwarmingskosten besparen vergeleken met conventionele staalplaatpanelen. Hoe donkerder gekleurd de sandwichpanelen zijn, hoe beter het systeem werkt.' Hij voegt eraan toe dat Kingspan het EnergiPanel volledig heeft weten te patenteren.

BESPARING OP STALEN ACHTERCONSTRUCTIE

Alle drie de toegepaste typen gevelpanelen bevatten een kern van volledig recyclebaar PIR-schuim, en zijn aan beide zijden afgewerkt met staalplaat. Het vierde toegepaste type is een isolerend lichtdoorlatend polycarbonaat paneel. De Kingspan-panelen voorzien

in meerdere functies. Naast een thermische isolatiefunctie zijn dat een esthetische, maar ook een constructieve functie. Donkers: 'Eigenlijk sla je drie vliegen in één klap. PIR biedt om te beginnen een bewezen hogere R-waarde dan andere hardschuimvullingen. Daarnaast is de gevel meteen aan twee zijden afgewerkt. Stucwerk of tijdrovende betimmeringen zijn niet meer aan de orde. Ten slotte bieden de Kingspan panelen ook constructief veel meer mogelijkheden dan andere panelen.' Hij doelt daarmee op de stalen afwerking en het lichte gewicht waardoor grote overspanningen haalbaar zijn. De achterliggende stalen draagconstructie kan daardoor een stuk lichter worden uitgevoerd. 'En dat

scheelt weer in transportgewicht, er is minder arbeid nodig. Kortom: allemaal zaken die meetellen bij het behalen van het label', stelt Donkers. Daarnaast pakt het product prijstechnisch gunstig uit vergeleken met andere fabrikaten. 'Financieel draait het natuurlijk nooit alleen om de prijs van het paneel. Meer zaken spelen een rol. Maar, ik durf wel te beweren dat toepassing van onze Kingspan-panelen uiteindelijk een voordeliger gebouw oplevert, dan met vergelijkbare materialen.'

100 % LUCHTDICHT

Van essentieel belang voor de werking van het EnergiPanel-gevelsysteem is de kwaliteit van de montage van de Kingspan EnergiPanels. De werkzaamheden waaronder de doorvoer van de microkanalen moeten kundig worden uitgevoerd. In Nederland is het monteren van Kingspan EnergiPanels daarom slechts weggelegd voor bedrijven die zijn aangesloten bij de

VMRG. Voor het Blue Planet-gebouw klarede hoofdaannemer FK Roofing Services Ltd (Manchester, Engeland) de klus. De panelen, die verschillende afmetingen hebben, werden vanaf scharliffen met vacuümzuigmachines op hun plaats gehangen. Daarbij ging veel aandacht uit naar de afwerking van de details. Kieren, aansluitingen en andere mogelijke luchtlekken zijn zo veel mogelijk uitontwikkeld. Volgens Donkers begint een energiezuinig gebouw bij absoluut luchtdichte gevels. 'Onderzoek wijst uit dat er gemiddeld meer dan dertig procent aan warmte-energie weglekt uit (nieuwbouw)gebouwen. Daarom hameren wij voortdurend op het belang van luchtdichte gevels. Alleen dan is de gebruiker in staat de inpan-dige warmte-koudecirculatie optimaal te controleren.' Donkers heeft zo zijn twijfels bij traditioneel gebouwde gevels. Hij is van

mening dat daar 'veel te veel handjes' bij komen kijken. 'Natuurlijk, bouwen blijft hoe dan ook mensenwerk. Ook voor het monteren van Kingspan Energiepanels zijn handjes nodig. Maar het werk op de bouwplaats is door Kingspan wel geminimaliseerd. Want, hoe meer handelingen er op de bouwplaats moeten plaatsvinden, hoe groter de kans is op fouten. Elke bouwer zal zich hierin kunnen vinden.'

Ook expressieve vormen en kleuren zijn in Kingspan-panelen mogelijk

De gevel is het visitekaartje van het gebouw. Het is het eerste wat men ziet als men naar het gebouw kijkt en mag dus zeker representatief zijn. Op deze pagina's laten architecten, opdrachtgevers en gevelleveranciers hun visitekaartjes zien.

Getfertsingel, Enschede

People and Facts

Architect | Nibag, Oldenzaal

Opdrachtgever | SW BV, Almelo

Gevelbouwer | Wiggers Raalte BV, Raalte

Oplevering | medio 2007 (winnaar Reynaers Projectprijs 2008)

Renovatie waarbij de authentieke uitstraling behouden blijft. Deze uitdaging legde de Almelose corporatie SW BV bij Wiggers Raalte BV neer. De kwaliteit van aluminium profielen is onomstreden. Niet alleen in de utiliteitsbouw, maar zeker ook in de woningbouw.

Aluminium is zelfs geschikt voor vervanging van verouderde stalen raampartijen, zoals bij deze jaren dertig woningen in Enschede. Het gebruikte profiel is Reynaers CS38 SL met een slank en strak uiterlijk. De nieuwe aluminium raampartijen zijn volledig

uitgevoerd met aluminium plakroeden, zodat bij instandhouding van de klassieke architectuur toch een hoge isolatiewaarde van de raampartijen is bereikt. Door de geslaagde combinatie van kwaliteit, profilering en uitvoering kende Reynaers de Projectprijs 2008 aan

Wiggers Raalte BV toe. Met dit visitekaartje laat Wiggers Raalte BV de toegevoegde waarde zien van meer dan 25 jaar ervaring als totaalleverancier van aluminium gevelelementen die kwaliteit levert vanuit productie en montage in eigen beheer.

Hoofdkantoor Rabobank Westland, De Lier

People and Facts

Architect | Böhlingk Architectuur, Maasland

Opdrachtgever | Van Mierlo Bouwmaatschappij, Maassluis

Gevelbouwer | Van Dool Geveltechniek, De Lier

Productleverancier | Alcoa Architectuursystemen, Harderwijk

Oplevering | december 2008

In De Lier, op industrieterrein Leehove is het nieuwe hoofdkantoor van Rabobank Westland gerealiseerd. Voor Van Dool Geveltechniek in De Lier, als leverancier van de aluminium kozijnen, gevelbeplating, beglazing met

tussenglas-jaloezieën en lichtkappen, betekende dit project een thuiswedstrijd.

Niet alleen het ontwerp baart veel opzien, maar ook het concept. Dankzij een combinatie van installatietechnische,

bouwfysische en bouwkundige maatregelen voorziet het gebouw in zijn eigen energie. Op deze manier is het kantoor CO₂-neutraal. De insteek was om de mensen op kantoor een prettig gevoel te geven om hier

te werken. Daarom zijn het gedrag van licht en lucht twee essentiële factoren in het concept. Door het gebruik van al deze technieken is het een uniek kantoor geworden, een gebouw van de toekomst!

Energiewacht, Assen

People and Facts

Architect | Architectenbureau Harry Wolters, Assen
Opdrachtgever | Ter Steege Bouw, Rijssen
Gevelbouwer | Polybouw Aluminium BV, Rijssen
Productleverancier | Alcoa Architectuursystemen, Harderwijk
Oplevering | maart 2009

Ieder gebouw heeft zijn charme, dat geldt zeker voor het nieuwbouwpand van Energiewacht Assen. Energiewacht is een gespecialiseerd bedrijf op het gebied van levering, onderhoud en service van verwarming- en warmwaterapparatuur en andere energiegerelateerde producten. Tot de verzorgingsgebieden van Energiewacht behoren Groningen, Drenthe en Zuid-Holland. In het ont-

werp van het nieuwbouwkantoor voor de grootregio Assen heeft architect Harry Wolters de wensen van de opdrachtgever perfect laten spreken. De opdrachtgever vroeg een kantoorgebouw annex magazijn van een krachtige en solide architectuur. Voor de gevelbekleding koos architect Wolters daarom voor een stoere, ruwe baksteen. De voegen liet hij uitkrabben en borstelen. Als raampartij-

en koos hij voor donkergrijze, aluminium vliesgevels en kozijnen. Aluminium komt hier prima tot zijn recht. Gevelbouwer Polybouw Aluminium B.V. heeft voor de gevels en kozijnen gekozen voor een profielsysteem van Alcoa Architectuursystemen. In aluminium kun je veel vormen realiseren, van strak en stoer tot rond en soepel. Een gevelproduct van aluminium houdt altijd een tijdloze kwaliteit.

Bovendien is aluminium onderhoudsvriendelijk. Een geweldig materiaal voor elke architect, want een mooie gevel geeft een gebouw net dat beetje extra's. In de utiliteitsbouw is aluminium al een favoriet materiaal voor gevelprofielen. Maar Polybouw Aluminium B.V. merkt ook dat aluminium kozijnen en gevels in de woningbouw snel aan populariteit winnen.

Nieuwbouw 22 retailhallen aan de 'HALKADE', IJmuiden

People and Facts

Architect | Royen & Martens Architecten, Maastricht
Opdrachtgever | BMG Vastgoed BV, Hoorn
Gevelbouwer | Zuid Nederlandse Ramenfabriek BV, Rucphen
Oplevering | maart 2009

Dit project voerde de gevelbouwer Zuid Nederlandse Ramenfabriek BV (Rucphen) uit in een Jansen Viss 50 mm serie vliesgevelsysteem en Jansen Janisol geïsoleerde stalen puien. Er is voor deze systemen gekozen, omdat de architect bij de profielen een slank uiterlijk voor ogen stond.

Ook werd er, gezien de opbouw van de bouwkundige aansluiting, een geringe inbouwdiepte van de profielen gevraagd, terwijl er tevens een tamelijk grote vrije overspanning van de puien werd verlangd. De architect heeft zich bij het ontwerp laten inspireren door de ligging van de retailhallen

aan de kade en tevens door oude bouwstijlen die vroeger toegepast werden op dit soort locaties. De stalen gevelpui is een essentieel onderdeel van de totale gevelaanblik. Door de relatieve eenvoud en de slanke profilering van het staal wordt de nadruk sterker op het omliggende metselwerk gelegd. Met

dit project heeft gevelbouwer Zuid Nederlandse Ramenfabriek BV zo minimalistisch mogelijk een uitgebalanceerd totaalbeeld gecreëerd conform de wensen van de architect. Mooi detail is dat alle hallen vernoemd zijn naar een internationaal bekende historische haven- of kustplaats.

Project:

TEKST: Martijn van den
Bouwhuijsen

BEELD: www.voog.nl

BRANDWEERKAZERNE DROOMT VAN

VOORLOPIG STAAT DE BRANDWEERKAZERNE VOOR DE INWONERS VAN PIJNACKER – NOOTDORP NOG WAT WEGGESTOPT ACHTER EEN KASSENCOMPLEX. IN DE KOMENDE TIEN JAAR VERDWIJNEN DIE KASSEN OM PLAATS TE MAKEN VOOR MEER WONINGEN. DE BRANDWEERWAGENS KOMEN DAN VOL IN HET ZICHT TE STAAN VAN DE BEWONERS. UITERST ZICHTBAAR DOOR DE ALUMINIUM VLIESGEVELS VAN GEVELBOUWER WEERSCHILD BV HEEN.

Remise lijkt op moderne kas voor de tomatenteelt. Een echte kas is links-achter nog net zichtbaar

Brandweerkazerne - Pijnacker-Nootdorp

KASSENBOUW

De brandweerkazerne in Pijnacker-Nootdorp heeft een robuuste draagconstructie van hout, staal en beton. Voor de gevels zocht architect Ibelings inspiratie bij de kassen in de naaste omgeving. Door de gevel heen worden de brandweerauto's goed zichtbaar. Gevelbouwer Weerschild bv engineerde, leverde en bouwde de aluminium vliesgevels en de aluminium raam en deurpartijen in het interieur van de kazerne. Architect Marc Ibelings motiveert zijn ontwerp en zegt: 'Een zichtbare brandweerauto schept vertrouwen en roept een herkenbaar beeld op. Zo fungeert ook de rood-witte schoorsteen naast het gebouw als herkenningspunt, terwijl de schoorsteen tevens de uitlaatgassen van de brandweerauto's afvoert. Ik dacht daarbij aan de rood-witte staf die vroeger elke brandweercommandant bij zich droeg als gezaghebbend attribuut.'

WINKELHAAK OM GLAZEN REMISE

De opdrachtgever gemeente Pijnacker-Nootdorp wenste korte en heldere looplijnen in de kazerne. Dit leidde tot een winkelhaakvormig volume met facilitaire ruimten om een grote glazen remise. De uitrukgarage heeft een stoere draagconstructie van staalkolommen en gelamineerde houtspanten. Zowel de gevel als het dak van de remise zijn transparant en voorzien van aluminium kozijnen en zonwerend glas. Waar de brandweelieden zich ook in het gebouw bevinden, overal hebben ze goed overzicht op de remise. Er is plaats voor vijf brandweerwagens met materieel en enkele kleinere wagens voor de commandant en de officieren van dienst. In totaal heeft de garage zes toegangspoorten.

GEANODISEERD ALUMINIUM

De rechthoekige gevelpanelen in de 'dichte' delen van de kazerne zijn uitgevoerd in licht bronskleurig geanodiseerd aluminium met bolvormige figuren erin gestanst. Ibelings: 'De bronskleur is afgestemd op de kleur van het baksteen van het naastliggende politiebureau. De gestanste vormen zorgen voor stevigheid en geven de gevel een stoer en sculpturaal uiterlijk.' Binnen zijn ook gevelpanelen van dezelfde kleur en hetzelfde materiaal toegepast. Deze binnenplaten kregen ronde gaten in plaats

Klaar om uit te rukken

People and Facts

Opdracht | Gemeente Pijnacker-Nootdorp

Ontwerp | Van Tilburg Ibelings von Behr Architecten, Rotterdam

Hoofdaannemer | VBK Groep, Hoorn

Gevelbouwer | Weerschild bv, Vianen

Bouwperiode | juni 2007 - juli 2008

BVO | 1950 m²

Project:

TEKST: Martijn van den
Bouwhuijsen

BEELD: www.voog.nl

*Gevelbouwer
Weerschild BV
leverde ook de
glazen binnenpuien*

van uitstulpingen. De roosters en aluminium kozijnen in de buitengevel zijn ook uitgevoerd in de bronskleur van de gevelplaten, zodat een eenheid ontstaat in het uiterlijk.

ZONWEREND ISOLATIEGLAS

Weerschild bv uit Vianen prefabriceerde en monteerte behalve de aluminium ramen en deuren, ook de buitengevel van de remise en de transparante pui langs de trap die naar de receptie voert. Piet van Wiggen, directeur van Weerschild BV licht toe: 'De rechthoekige remise bevat opvallend veel glas rondom. In de buitenschil van de remise is daarom zonwerend isolatieglas toegepast. Mocht het nog te warm worden binnen dan kunnen er dakluiken open.' De aluminium vliesgevel aan de zuid – en westkant van de remise is met hoekstalen bevestigd aan stalen kokers, die als regels fungeren.

Deze kokers (h.o.h 3600 mm) zijn op hun beurt weer bevestigd aan de houten kolommen. De transparante binnenpui langs de trap naar de receptie is direct aan de stalen kolommen bevestigd met een kliksysteem. Uitbreiding van de remise is in de toekomst mogelijk aan de westzijde. Volgens architect Ibelings kun je eenvoudig een of twee toegangspoorten aan het bouwvolume toevoegen, bijvoorbeeld voor een ambulancedienst. 'Gewoon, alsof je het gebouw wat uit-rekt.'

*Schoorsteen
refereert aan het
oude attribuut van
de brandweercom-
mandantstaf*

*Samenkomst remise en
facilitaire ruimten*

ARCHITECT MET AMBITIE

Vondel zei het al: *'De wereld is een schouwtoneel, elk speelt zijn rol en krijgt zijn deel'*. De wereld en daarmee ieders rol daarin is sinds Vondel complexer geworden. We mogen veel, we willen veel en we moeten veel. In ons egocentrisch tijdsgewricht wordt het krijgen van 'zijn deel' wel eens wat erg materialistisch opgevat. Of het in de onderhavige zaak ging om holle-bolle-Gijs gedrag of louter het streven naar het realiseren van een mooi bouwwerk, vast staat dat de architect zijn oog voor detail niet voldoende gericht had op de financiële haalbaarheid van zijn ontwerp.

Wat was er aan de hand? De architect had voor zijn opdrachtgever een voorlopig ontwerp gemaakt met een ambitieus afwerkingsniveau. Dit zou volgens de architect binnen het budget van de opdrachtgever te realiseren zijn. Bij de aanbesteding bleek de financiële uitvoerbaarheid van het ontwerp grote vraagtekens op te roepen omdat het ontwerp het overeengekomen bedrag aan bouwkosten met minimaal 35% zou overschrijden. Na langdurige onderhandelingen met de aannemer(s) en na uitgebreide bezuinigingen op het afwerkingsniveau was de budgetoverschrijding teruggebracht tot ongeveer 21%. Van het oorspronkelijke gesuggereerde afwerkingsniveau was toen niets meer over terwijl de prijs van het werk nog altijd ruim boven – het inmiddels door de opdrachtgever verhoogde – budget lag. De opdrachtgever stelde dan ook – volgens arbiter, die over het geschil tussen opdrachtgever en architect moest oordelen, terecht – dat

het ontwerp niet meer voldeed aan het gezamenlijke uitgangspunt. Arbiter was van oordeel dat een architect die in zijn voorlopig ontwerp een beeld creëert met een daaraan gerelateerd afwerkingsniveau, zich dient te realiseren dat hij bij zijn opdrachtgever verwachtingen wekt die in de uitwerking van het ontwerp substantieel overeind moeten blijven. De opdrachtgever verlangde van de architect dat deze een ander nieuw ontwerp zou maken. Daar de architect dit weigerde, heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op grond van artikel 29 SR 1997 vanwege de financiële onuitvoerbaarheid van het ontwerp. Arbiter stelde opdrachtgever in het gelijk.

Ieder beroep kent meerdere rollen die men moet kunnen spelen. Zo ook het beroep van architect. Doel is immers het vervaardigen van een product dat niet alleen voldoet aan esthetische, maar ook aan praktische eisen als bruikbaarheid en duurzaamheid en niet in de laatste plaats financiële haalbaarheid. Zoals zo vaak in het leven gaat het om evenwicht. Daar weet ook Vrouwe Justitia alles van wanneer het komt tot een juridische beoordeling.

Wilt u een esthetisch fraai product dat voldoet aan de eisen van duurzaamheid, bruikbaarheid en past binnen uw begrotingsbudget? De leden van de VMRG staan klaar voor u.

MR. BETTINA HERTSTEIN,
(FREELANCE) SECRETARIS GIW EN
DIRECTEUR HET BOUWRECHTBEDRIJF

KENNIS CENTRUM GEVELBOUW

TEKST: SKG en KCG

BEELD: SKG

KOMO[®] ATTEST MET BRANDWERENDE EIGENSCHAPPEN METALEN GEVELEMENTEN

DE AFGELOPEN TIEN JAAR VERANDERDE ER VEEL OP HET GEBIED VAN BRANDWERENDHEID. ECHTER NIET ZOZEER WAT REGELGEVING BETREFT. WEL IS DE AANDACHT VOOR BRANDVEILIGHEID IN GEBOUWEN DUIDELIJK TOEGENOMEN. DAAR IS ALLEREERST DE BRAND IN VOLENDAM TIJDENS DE JAARWISSELING VAN 2001 - 2002 DEBET AAN. DAARNA HIELDEN ENKELE CATASTROFALE BRANDEN HET THEMA ACTUEEL. MET ALS GEVOLG DAT RIJKSOVERHEID, GEMEENTEN, OPDRACHTGEVERS EN TOETSENDE INSTANTIES MEER ZEKERHEID EISEN OVER DE BRANDWERENDE PRESTATIES VAN BOUWPRODUCTEN. SKG BIEDT ZE DEZE ZEKERHEID MET EEN KOMO[®] ATTEST (-MET-PRODUCTCERTIFICAAT) VOOR DE BRANDWERENDHEID VAN METALEN PUIEN, RAMEN, DEUREN EN LUIKEN.

SKG hanteert de eisen die zijn opgenomen in de BRL 3241 (herziene versie 18 maart 2009) bij de aanvraag en instandhouding van een KOMO attest of een KOMO attest-met-productcertificaat. De verstrekte KOMO-kwaliteitsverklaring geeft de brandwerende eigenschappen van de metalen pui, raam, deur of luik weer. Een gebruiker kan zo zelf bepalen aan de hand van de in de KOMO-kwaliteitsverklaring genoemde eigenschappen of de prestaties van het gevelement overeenkomen met de eisen die het Bouwbesluit stelt voor de toepassing van het gevelement in de gegeven situatie.

SKG ALS CERTIFICATIE INSTELLING

SKG bewaakt als Certificatie Instelling voor circa 400 bedrijven de kwaliteit van hun producten en productieprocessen. Bij het certificeren maakt de SKG onderscheid in

- Attestering: eenmalige beoordeling op bijvoorbeeld de brandwerendheid of inbraakwerendheid van product of productontwerp
- Productcertificering: een continue controle op product, productieproces en serieproductie
- Procescertificering: controle op een correcte montage van gecertificeerde producten. Dit certificaat geeft SKG af aan montagebedrijven met bewezen deskundigheid en montagekwaliteit.
- Systeemcertificatie: ISO-9001 certificatie en VCA-certificatie

Inmiddels zijn er reeds 12 bedrijven die KOMO-attesthouder zijn bij SKG voor de brandwerendheid van metalen gevelementen. Dit komt neer op ruim 40 verstrekte KOMO-attesten op producten als aluminium of stalen, puien, ramen, deuren of vliesgevels, rolluiken, wandluiken en brandschermen. Een overzicht

van alle huidige KOMO-attesthouders staat op www.skg.nl.

KOMO ATTEST

De aanvraag voor een KOMO attest op brandwerendheid kan zowel door systeemleveranciers als door verwerkers (producenten) van de metalen gevelementen worden gedaan. Een KOMO attest is een eenmalige goedkeuring van een product op basis van resultaten die SKG verkrijgt uit een officiële beproeving op brandwerendheid. Het KOMO attest benoemt de resultaten van deze beproeving evenals de technische specificaties van het prototype dat aan de test is onderworpen. Vaak kost het ontwerpen van een brandwerend product een groot aantal jaren van productontwikkeling. Om te voorkomen dat het volledige productontwerp in de openbaarheid komt, zijn daarom in de attest beperkte technische specificaties opgenomen. Dit in tegenstelling tot vroeger toen nog met het testrapport de brandwerende eigenschappen aangetoond moesten worden. Ten minste eenmaal per jaar verifieert SKG of de producten nog aan de technische specificaties voldoen. Vijfjaarlijks vindt er een uitgebreidere verificatie plaats. Dan, zowel van de technische specificaties van het attest als van het daadwerkelijke product zoals dat op de markt wordt gebracht.

KOMO ATTEST-MET-PRODUCTCERTIFICAAT

Daarnaast kunnen bedrijven een KOMO attest-met-productcertificaat verkrijgen. Hierbij vinden er niet alleen vijfjaarlijkse controles plaats van het attest, maar staat de hele manier van produceren van het bedrijf onder continu toezicht van de SKG-keurmeesters. Van deze

certificatie kan alleen sprake zijn als een bedrijf (naast de eventuele verantwoordelijkheid voor het ontwerp) ook verantwoordelijk is voor de productie en levering van brandwerende gevelementen in overeenstemming met de specificaties die opgenomen zijn in het attest.

BEPALING BRANDWERENDHEID

Voordat een KOMO attest wordt opgesteld, houdt SKG een attersteringsonderzoek. Daarbij gaat SKG na welke prestaties een metalen gevelement levert wat rookwerendheid en brandwerendheid betreft. De Nederlandse rookwerendheid- en brandwerendheidseisen van scheidingsconstructies staan beschreven in het Bouwbesluit. Deze eisen zijn afhankelijk van de situatie waarin de scheidingsconstructie wordt toegepast. Afhankelijk daarvan worden voor metalen gevelementen verschillende eisen gesteld aan de prestaties wat weerstand tegen rookdoorgang (S), de vlamdichtheid (E), de stralingsweerstand (W) en de thermische isolatie (I) betreft. De gemeten prestaties staan in het attest vermeld samen met een beperkt overzicht van de technische specificaties. SKG bepaalt de prestaties middels een beproeving volgens NEN-EN 1634-1. Deze test moet altijd uitgevoerd te worden door een op ISO/IEC 17025 geaccrediteerd laboratorium. Naast de eisen aan rookwerend- en brandwerendheid stelt de BRL afhankelijk van de functie van het gevelement tevens eisen aan bijvoorbeeld de zelfsluitendheid, het hang- en sluitwerk en de duurzaamheid van de afdichtingsmaterialen.

AFWIJKEN VAN HET GETESTE GEVELEMENT

Met de beproeving op brandwerendheid volgens NEN-EN 1634-1 worden de brandwerende prestaties van het element bepaald. Volgens de Extended Applications van NEN-EN 1634-1 is het toegestaan om tot op zekere hoogte af te wijken van de geteste uitvoering (bijvoorbeeld in afmetingen of openingswijze). Zijn de afwijkingen echter groter dan volgens de Extended Applications is toegestaan dan moet de nieuwe situatie volledig getest worden om de brandwerende prestaties opnieuw vast te stellen. Echter, als het product een KOMO-attest heeft dan is opnieuw testen niet altijd noodzakelijk. De BRL 3241 staat namelijk toe dat twee deskundigen op het gebied van brandwerendheid, onafhankelijk van elkaar het effect van de afwijkingen op de brandwerende prestaties beoordelen. Bij een positieve beoordeling volgt dan een zogeheten deskundigenverklaring (ook wel conformiteitsverklaring genoemd). De conformiteitsverklaringen worden vervolgens opgenomen in het attest. Als de twee deskundigen bij de beoordeling van de afwijkingen concluderen dat de afwijkingen te groot zijn, moet het afwijkende gevele-

Een voorbeeld van een KOMO-attest op brandwerendheid

ment opnieuw getest worden. De deskundigen kunnen namelijk op basis van de technische specificaties in het attest niet kwantificeren wat de invloed van de afwijkingen op de brandwerende prestaties is.

VEEL ZEKERHEID

Als producten of bedrijven beschikken over het KOMO attest-met-productcertificaat van SKG staat het bedrijf of product onder toezicht van SKG. Bij een KOMO-attest verifieert SKG jaarlijks of de producten die op de markt gebracht worden, overeenkomen met de specificaties van het eenmalig geteste product. Een KOMO attest brandwerendheid biedt daarom de afnemer van deze producten grote zekerheid over de brandwerende prestaties van het bouwproduct.

MEER INFORMATIE?

SKG, Wageningen
Telefoon 0317 421720
Website www.skg.nl